

29 martie 2008, Postul de televiziune:"TVR-1",

Emisiunea:"De la Est la Vest"

Realizator: Bogdan Chirieac

Invitați:

- George Cristian Maior, directorul Serviciului Român de Informații
- Mihai Răzvan Ungureanu, directorul Serviciului de Informații Externe

Tema: Summit-ul NATO de la București.

"B. Chirieac: Bună ziua, stimați telespectatori! Mai sunt câteva zile, aproape câteva ore, până când va începe Summit-ul NATO de la București, cel mai mare Summit din istoria Alianței. Va fi un Summit istoric doar pentru România sau va fi un Summit istoric și pentru Alianță, pentru viitorul lumii occidentale? Incercăm să aflăm, ceva mai devreme, ceva din spatele ușilor închise, având astăzi doi invitați deosebiți: domnul George Maior, domnul ambasador George Maior, directorul Serviciului Român de Informații. Bună ziua, domnule director!

G. C. Maior: Bună ziua!

B. Chirieac: Bine ați venit în 'De la Est la Vest'! Si domnul ambasador Mihai Răzvan Ungureanu, directorul Serviciului de Informații Externe. Bună ziua!

M. R. Ungureanu: Bună ziua!

B. Chirieac: Am intrat în linie dreaptă!

<Reporter: Ultimele pregătiri pentru Summit-ul NATO de la București: românii află câte avioane le vor brăzda cerul în timpul conferinței, câte nave vor păzi litoralul Mării Negre, află că Bucureștiul va deveni o fortăreață, că numărul de polițiști, forțe de ordine și agenți secreți va fi, probabil, la fel de ridicat ca numărul celor care au riscat să mai rămână în oraș. Aceasta este, însă, partea de suprafață a pregătirilor Summit-ului. Ce se întâmplă, însă, în spatele ușilor închise? Va fi oare Summit-ul de la București unul istoric doar pentru România sau va fi unul istoric pentru viitorul Alianței și al Occidentului? Cum se va schimba politica externă mondială după București? Vom avea o relansare a relațiilor Statele Unite - Rusia? Va deveni Marea Neagră un centru cu adevărat important pentru Alianța Atlantică? Va reuși președintele Băsescu, în sfârșit, să dea coerență politicii externe românești? Ce fel de Alianță vom mai avea după extinderea cu trei state aflate cam departe de îndeplinirea criteriilor obișnuite de către membrii NATO? În sfârșit, participarea României la NATO se va face, în continuare, cu militari pe front sau cu 'intelligence' - informațiile atât de prețioase în lumea de astăzi?>

B. Chirieac: Așadar, doamnelor și domnilor, șefii 'intelligence-ului' românesc, astăzi, în 'De la Est la Vest'! Domnule Mihai Răzvan Ungureanu, este pregătit Serviciul dumneavoastră pentru a face față unui asemenea Summit sau ați fi dorit să aveți ceva mai mult timp pentru a pune lucrurile la punct?

M. R. Ungureanu: După un proces de reformă care a durat câțiva ani buni și care s-a finalizat în 2006 - 2007, cu performanțe remarcabile pentru un Serviciu de Informații Externe, pot să fiu liniștit, răspunzând afirmativ la întrebarea pe care mi-o puneți. Suntem pregătiți pentru a colabora, împreună cu structurile de gen din sistemul național de securitate, în a asigura buna desfășurare a Summit-ului de la București. Am avut... certitudine cu mai mult timp înainte de zilele acestea, când aspectele tehnice prevalează.

B. Chirieac: Domnule Maior, ce se aude cu Serviciul dumneavoastră?

G. C. Maior: Serviciul a parcurs mai multe etape de reformă structurală, ultima chiar a fost aprobată recent la nivelul CSAT-ului. Eu cred că este adaptat și din punct de vedere al capacității de a asigura informația necesară pentru prevenirea unor aspecte legate de amenințări sau riscuri inerente unui asemenea moment, dar și din punct de vedere al capacității analitice de a oferi perspective, informații, analiză pentru ceea ce se petrece în plan strategic într-un astfel de context. Și, din acest punct de vedere, cooperarea cu Serviciul Extern este foarte bună, dar și cu serviciile aliate, care se desfășoară în parametri foarte intenși.

B. Chirieac: Fiindcă vorbiți de o bună colaborare cu Serviciul de Informații Externe și cu aliații, care este, în mod real, riscul unui atentat în timpul Summit-ului, ținând seama că, prin forța lucrurilor, 60 de șefi de stat sau de guvern, practic crema lumii occidentale, inclusiv FMI și Banca Mondială se află în același spațiu, automat devine o țintă pentru cei care ar putea să provoace un atentat... Dar totuși care este realitatea? Vedem orașul este deja ca o fortăreață.

M. R. Ungureanu: Realitatea e una, prevenția este altceva. Noi suntem, în momentul de față, în logica prevenirii oricărui act care ar putea, prin natura sa agresivă, determina efecte negative în ansamblul Summit-ului. Nu mă refer doar la disconfortul participanților - vedeți că nu folosesc termenii cei mai negativi cu putință - mă refer, în general, la rezultatul întregului ciclu de întâlniri care sunt puse sub egida Summit-ului, acum, la București. E vorba de rezultatul politic, în cele din urmă. Nimeni nu-și poate permite ca o asemenea întâlnire, care prin amploare și participare este fără precedent în istoria Alianței Nord-Atlantice, să fie pusă în pericol de un gest premeditat de agresivitate. E motivul pentru care, și nu vin decât să subliniez ce spunea colegul meu, pregătirile propriu-zise nu au așteptat aceste zile, au început cu luni bune în urmă, au presupus cooperare pe orizontală între instituțiile de gen din România și o foarte bună relaționare cu partenerii noștri externi, la rândul-le interesați ca Summit-ul să se desfășoare fără probleme.

B. Chirieac: Domnule Maior, vă rog!

G. C. Maior: Aș vrea să subliniez câteva aspecte, în completarea a ceea ce a afirmat deja colegul meu. Noi încercăm să facem tot ceea ce este profesional posibil pentru un serviciu de informații, pentru a preveni orice fel de amenințare la adresa unui asemenea eveniment. Desigur, securitatea absolută, în această lume de interdependențe și de globalizare, până la urmă, a riscurilor și a amenințărilor, este o iluzie. Noi trebuie să fim, din punctul nostru de vedere, siguri și conștienți că am făcut tot ceea ce este posibil, și cred că, din acest punct de vedere, am demonstrat că știm să gestionăm un asemenea eveniment. Sigur, întotdeauna există elementul surprizei și ați

văzut și din experiența altor servicii foarte puternice că nu întotdeauna aceste lucruri pot fi controlate total.

B. Chirieac: Măcar ați făcut tot ceea ce se putea, înțeleg din declarațiile dumneavoastră, și dumneavoastră și aliații.

M. R. Ungureanu: Tot ceea ce intră în competența noastră, pe de o parte, tot ceea ce putea să intre în sfera noastră de excelență profesională. Să nu uităm însă că Summit-ul nu are doar componenta de securitate importantă, ci și componenta politică. Cele două jumătăți ale întregului sunt conduse de echipe competente care, prin necesitate, cooperează complementar.

B. Chirieac: Fiindcă ați amintit de componenta politică - stimați telespectatori, șefii serviciilor de informații din România sunt doi ambasadori, doi diplomați - haideți să încercăm să aflăm, cu câteva ore înaintea Summit-ului, câte ceva despre tainele de acolo, despre ce va aduce acest Summit. Haideți să începem, dacă vreți, cu un subiect important pentru noi, românii: cum credeți că va fi relația României cu Statele Unite, după acest Summit? Domnule Maior!

G. C. Maior: Parteneriatul strategic cu Statele Unite are deja o vechime consistentă, 11 ani. A arătat, în decursul acestui interval de timp, o evoluție calitativă pe toate palierele sale, mă refer la dimensiunea de securitate strategică, la dimensiunea economică, la dimensiunea politică. Eu cred că este și un context foarte bun de reevaluare a unor aspecte și de proiectare a lor în viitor, pentru a asigura mai multă consistență.

B. Chirieac: Domnule Ungureanu!

M. R. Ungureanu: Parteneriatul strategic cu Statele Unite are mize definitive și mize parțiale, mize temporare. Una dintre mizele noastre temporare, până acum 4 - 5 ani, a fost intrarea în Alianța Nord-Atlantică. Parteneriatul a însemnat, de fapt, găsirea și substanțierea celui mai important sprijin politic pentru ca România să devină membră a Alianței Nord-Atlantice. Colegul meu, în acel moment, făcea parte din guvern și rolul a fost foarte important, știe toate mărunțișurile chimice ale acestui proces.

B. Chirieac: Erați în Ministerul Apărării, dacă nu mă înșel.

G. C. Maior: Da, eram ministru adjunct la Ministerul Apărării.

M. R. Ungureanu: Apoi, relația cu Statele Unite, transferată în interiorul Alianței Nord-Atlantice, și-a schimbat conținutul. Evident că a trecut pe alt nivel de complexitate, iar dovada cea mai palpabilă a acestei schimbări de substanță o găsiți în proiectul numit 'Baze americane în România'. Nu sunt baze NATO, sunt baze militare, sunt facilități militare puse la dispoziție de România trupelor americane, e probabil rezumatul cel mai bun al nivelului la care s-a ajuns în cooperarea strategică cu partenerii noștri trans-atlantici.

B. Chirieac: Asta să fie semnificația vizitei președintelui Bush, vizitei bilaterale, și întâlnirea cu președintele Băsescu, de ce se desfășoară ea la malul Mării Negre? Sunt baze acolo sau Marea Neagră devine de interes pentru Statele Unite?

M. R. Ungureanu: Mai curând, cred că trebuie privite în acest fel. Prezența militară americană în România este, în momentul de față, o chestiune de context, nu un argument. Deja vorbim de o problemă... E o

situație contextuală. Argumentul e valoarea geostrategică a regiunii extinse a Mării Negre. Si, într-adevăr, aranjarea întâlnirii la Constanța are o încărcătură simbolică derivată din nevoia de a oferi Mării Negre șansa geopolitică pe care o merită.

G. C. Maior: Se completează și un ciclu strategic și geopolitic, se marchează chiar simbolistica lui. Să ne amintim că în contextul extinderii NATO prin Decizia de la Praga, acel concept lansat chiar de președintele Bush - 'Extindere de la Marea Baltică la Marea Neagră' -, iată că se încheie acest ciclu și se deschide unul, iarăși, de proiectare a acestei regiuni în context strategic și politic internațional, mult mai accentuat.

B. Chirieac: Totuși, mă întreb, Turcia deține Bosforul și Dardanele, cheia Mării Negre. Ce ar putea să aducă România, nou, în favoarea Alianței Nord-Atlantice prin Marea Neagră?

M. R. Ungureanu: Domnule Chirieac, cu certitudine vă aduceți aminte că această discuție a pornit în 2005, odată cu prezența publică a participanților la Forumul Mării Negre. Spun în 2005 pentru că acela a fost momentul în care proiectul a devenit vizibil. În 2006 s-a petrecut Forumul. Chiar dacă suntem sceptici cu privire la o asemenea direcție strategică de politică externă, avem, pe de o parte, îndreptățirea să ne preocupe gradul de securitate al statelor, al regiunii Mării Negre, pe de altă parte modul în care ne relaționăm, din perspectivă geostrategică, cu statele riverane și trei, dacă putem găsi și alte teritorii de dialog în cooperare cu statele remarcabil importante în zona pontică, Federația Rusă sau Turcia. Faptul că există, istoricește probat, un interes strategic important al Federației Ruse și al

Turciei față de Marea Neagră nu exclude, în opinia noastră, prezența strategică a României și cooperarea cu România pentru a afla care este soluția, care este varianta optimă de securizare a acestui ambient politic.

B. Chirieac: Dar succesul politic ar fi... că România poate să dorească multe, dar succesul politic ar fi dacă SUA ar fi în spatele nostru în acest demers. Puteți spune că SUA vor deveni mai interesate de Marea Neagră, după vizita președintelui Bush la Constanța și București?

G. C. Maior: Fără îndoială, și, din acest punct de vedere, să fim foarte clari. Dacă privim jocul la Marea Neagră prin prisma relațiilor de putere a celor doi mari actori de care ați amintit - Rusia și Turcia - ne întoarcem, într-un fel, într-o perspectivă istorică, când el a fost, într-adevăr, dominat de această ecuație. Dar prin extinderea, prin însăși extinderea Alianței Nord-Atlantice la Marea Neagră și prin lărgirea, integrarea acestor state de la Marea Neagră în UE, avem deja un nou dat strategic, geopolitic și politic, care, evident, cu diplomatie, inteligență și cu o proiecție strategică în timp - vorbim de evoluție pe parcursul multor ani - poate fi transformat în liniile menționate deja de colegul meu.

M. R. Ungureanu: Iertați-mă, numai un lucru aș vrea să spun. Nu aș vrea să lăsăm o întrebare fără răspuns, mai ales când ea deja are certitudini sau provoacă la certitudini.

G. C. Maior: Exact.

M. R. Ungureanu: Faptul că România a devenit membră a Alianței Nord-Atlantice nu trebuie înțeles ca un calcul simplu, extinderea nu este o problemă de aritmetică a grupului, nu se adaugă ceva, extinderea înseamnă o

investiție într-un stat, în cazul nostru și al Bulgariei, de fapt, riverane la Marea Neagră. Ideea că Marea Neagră este important conceptual semnificativă pentru gradul de securitate al continentului, pe de-o parte, și pentru viitorul politic al Alianței, a devenit clară în anii în care România și Bulgaria au făcut salturi la calitatea de membru.

B. Chirieac: Suntem membri, Summit-ul NATO se desfășoară la București, un lucru cu totul și cu totul deosebit. În același timp, scutul antirachetă prognozat de SUA nu va acoperi și România.

G. C. Maior: Și aici va trebui să vorbim de o perspectivă temporală și strategică mai amplă. Să ne amintim istoria acestui scut: a început ca un proiect pur american, 'Missile Deffence' care să acopere teritoriul SUA, la discuția cu anumiți aliați europeni acest concept s-a extins, astfel încât să cuprindă și porțiuni europene. Este într-o evoluție, fără îndoială, și acest lucru trebuie privit și dintr-o asemenea perspectivă. Există și acest proiect NATO de 'Cater Missile Deffence', care are, evident, valențe tactice în acest moment, dar care se discută și care, în dezbateră intraaliată, a căpătat foarte multă consistență în ultimul timp și, privind iarăși la nivelul unei gândiri strategice, care sper că există în timp, evoluția acestui concept este, cu siguranță, foarte probabil ca securitatea aliată să devină indivizibilă și din acest punct de vedere la un anumit moment.

B. Chirieac: Deci, cu alte cuvinte, sperați ca la București România să iasă și ea cu un scut.

M. R. Ungureanu: Despre altceva ar fi vorba aici. In primul rând, pașii de la concepția de apărare strategică din vremea lui Ronald Reagan, până la...

B. Chirieac: Faimosul 'Război al Stelelor'...

M. R. Ungureanu: ...THAD, până la situația de astăzi, sunt numeroși, ceea ce nouă ni s-ar putea părea, la o analiză grăbită, că era, mai curând, o expresie a războiului rece, atunci, astăzi a devenit o expresie a modului în care Alianța înțelege să-și apere membrii în fața a nenumărate amenințări de acest gen, generate de capacitatea de construcție a rachetelor cu rază medie și lungă de acțiune, în state a căror relație cu lumea civilizată, cu lumea liberă, e cel puțin complicată.

B. Chirieac: Evitați să numiți Iranul.

M. R. Ungureanu: Pot să spun, de exemplu, Coreea de Nord. Faptul că s-a ajuns la o conștiință unanimă a nevoii de protecție a determinat extinderea proiectului american la nivelul majorității statelor membre ale Alianței. Unele state membre ale Alianței - cazul Greciei, dar și cazul Turciei, dacă nu mă înșel - au dezvoltat propriul sistem de apărare. Noi suntem, ca stat nou membru, în situația, o dată, de a promova, dacă se poate, extinderea conceptului american, doi, de a promova orișicum extinderea conceptului unitar al NATO, și, trei, de a gândi dacă există sau nu soluții autonome.

B. Chirieac: Deci are loc Summit-ul NATO la București. Credeți, din nou, că România va obține nu scutul, dar măcar o promisiune a scutului integrat al NATO și al SUA?

M. R. Ungureanu: Eu cred că putem obține suficiente răspunsuri clarificatoare pentru opțiunea noastră.

G. C. Maior: Prin urmare, eu cred că putem obține foarte mult din însăși această discuție care trebuie văzută, repet, într-o perspectivă mai lungă de timp.

B. Chirieac: Haideți să vorbim de extinderea...

M. R. Ungureanu: E nemulțumit domnul Chirieac. Domnia sa dorea un răspus clar.

B. Chirieac: Firește. Vorbim cu șefii Intelligence-ului românesc și nu mă aștept să dați răspunsuri tranșante, dar din ceea ce spuneți, telespectatorii interesați cred că ar putea obține foarte multe. Ați amintit despre extindere, considerați că aceste două state, în afară de Croația, care îndeplinește criteriile, dar două state - Macedonia și Albania - vor fi invitate la Summit-ul NATO la București să se alăture Alianței?

M. R. Ungureanu: Si Croația.

B. Chirieac: Croația îndeplinește standardele, dar cele două state - Albania și Macedonia - îndeplinesc criteriile de aderare la NATO? Si mă gândesc, așa, ca jurnalist bătrân, în 1997, la Madrid, România era refuzată, fiindcă nu îndeplinea criteriile. Senzația pe care o am este că astăzi Macedonia și Albania sunt departe de criteriile pe care nu le îndeplinea România în 1997.

M. R. Ungureanu: Stiți cum se spune, 'e nevoie de doi întotdeauna pentru a dansa'. Extinderea nu înseamnă doar înglobarea unui stat sau preluarea unei națiuni în interiorul conceptului de apărare comună care

fundamentează Alianța Nord-Atlantică, pretinde și un grad anumit de pregătire al Alianței pentru a se extinde, pentru a comunica, pentru a coopera cu viitorul membru. Eu am dubii dacă în 1997 Alianța era pregătită pentru a se extinde cu state precum erau România sau Bulgaria. În opinia mea, nu aș vrea să sune nicicum cinic, timpul scurs între 1997 și 2002 a folosit foarte mult creșterii nivelului de interoperativitate, dar nu în cazul nostru.

G. C. Maior: Credeți că, dacă eram primiți în 1997, mai salvam o jumătate de generație în România? Lucrurile au arătat altfel și în România după ce am fost invitați în 2002, la Praga. Dacă ni se dădea un cec în alb în 1996...

M. R. Ungureanu: Domnule Chirieac, dumneavoastră puneți o întrebare cu dacă, când aveți doi istorici aici? Dacă nu ar fi fost alta, dacă nu ar fi fost Potsdam, ar fi fost multe.

B. Chirieac: La Ialta, La Potsdam, nu eram... La Madrid eram, erați ministru adjunct de externe, dacă nu mă înșel.

M. R. Ungureanu: Nu, în 1997, nu în 1998.

B. Chirieac: În 1998, ați venit, deci era în apropiere de această dată, de ce s-a întâmplat. Deci, dacă ni se dădea și nouă un cec în alb atunci, probabil, că România avea mai multe autostrăzi astăzi și măcar vreo două spitale de nivel occidental.

G. C. Maior: Domnule Chirieac, retroactiv, putem fi înțelepți și putem interpreta în multe dimensiuni foarte multe decizii care...

B. Chirieac: Hai să fim înțelepți, privind în viitor, și atunci cu Albania și Macedonia...

G. C. Maior: Aș vrea să subliniez și eu câteva aspecte. Priviți lucrurile și dintr-o perspectivă și geopolitică, și geostrategică mai amplă. Extinderea NATO în Balcanii de Vest, care a fost o zonă care a ridicat și ridică încă atâtea probleme, deci este un element de extindere, dacă vreți, de stabilitate într-o zonă foarte expusă și la începutul anilor '90 și în acest context. Pe de altă parte, din punct de vedere militar, să nu uităm că aceste două state despre care vorbeați - Macedonia și Albania - sunt într-un program intensificat de realizare a interoperabilității cu NATO, de șase ani, puțină lume știe acest lucru, cu evaluări sistematice și periodice. Nu este cazul să emitem judecăți de valoare totale într-un asemenea context dinamic, dar să avem totuși în vedere și aceste aspecte mai ample, geopolitice, strategice, și faptul că, până și aceste două state, au anumite contribuții în operațiuni NATO, deloc de neglijat. Dacă punem toate aceste considerente în discuție și dacă privim iarăși lucrurile într-o anumită dinamică, eu cred că este importantă această extindere cu cele trei state pentru stabilitatea zonei, pentru marcarea unui anumit concept al NATO privind securitatea internațională și europeană și pentru perspectivele NATO în viitor.

M. R. Ungureanu: Orice extindere înseamnă o investiție. Investiția nu este de natură militară numai, este și o investiție în stabilitatea regională, iar subiectul numit extinderea Alianței în Balcanii de Vest sau în Sud-Estul Europei, în general, a dominat discuțiile în Summit-urile NATO, din 1997 încoace.

B. Chirieac: Atunci când încercăm să ne facem noi un caz.

M. R. Ungureanu: Când încercăm noi să ne facem un caz.

B. Chirieac: Spunând că este liniște în nord, în sud erau toate conflictele. De ce nu aduceai și România, din sud, în interiorul NATO?

M. R. Ungureanu: In acel moment, lista reticențelor probabil că ar trebui să cuprindă: pe de-o parte, faptul că războiul iugoslav încă era de dată recentă, că Alianța... Mai târziu, Uniunea Europeană, până la urmă, reacția fiziologică este aceeași... Alianța nu dorea să importe, în interiorul său, conflicte nerezolvate, un grad real de agresivitate al unor state față de alte state, mai noi sau mai vechi. Toate aceste probleme au contat, în 1997, dar, fundamental, filozofia de extindere nu a fost niciodată pusă sub semnul întrebării. Preluarea Macedoniei și Albaniei, alături de Croația, vă mai arată un lucru: faptul că, în fine, după 1949, flancul sudic al Alianței este definitiv rezolvat. In fine, există continuitate teritorială între Portugalia și Spania, în Peninsula Iberică, în vest, și Turcia, în est. Nu ne mai putem plânge că, în acest moment, Alianța are un soft belly - 'pântec moale' -, o parte care să nu poată face față nici la ceea ce poate livra Coasta de Nord a Africii, de la migrație ilegală la instabilitate politică, poate să se uite cu suficientă relaxare și deci să coopereze cu statele Orientului Apropiat și așa mai departe.

B. Chirieac: La acest Summit NATO, să dezvăluim telespectatorilor, poziția României este aproape de a forța o foaie de parcurs, așa-numitul 'Membership Action Plan', pentru Ucraina și Georgia, deci două state, în mod clar din fostul spațiu sovietic, dacă vreți cu alt statut decât fostele state baltice care sunt acum membre NATO și ale Uniunii Europene. Ucraina deja este în 'hard corul' Rusiei. Ce interese are România să ceară Alianței Nord-Atlantice să se introducă, practic, programul de pregătire pentru ca aceste

două state - și în special Ucraina, care ne este și vecin - să devină membru NATO?

G. C. Maior: Este o chestiune de logică strategică foarte clară. Vedeți, haideți să vorbim iarăși retroactiv, sper cu o anumită înțelepciune. În anii '90, noi ne exprimam din punct de vedere al unui anumit concept politic și geopolitic, în sensul - tocmai pentru a argumenta includerea noastră în NATO - în sensul că suntem o punte între Vest și Est, între Occident și Orient.

M. R. Ungureanu: Argumentul istoric...

G. C. Maior: Este argumentul istoric folosit chiar și în perioade interbelice, din alte rațiuni. Este un argument interesant, dar și unul riscant, pentru că o punte poate fi, așa cum spunea chiar Huntington, o țară punte poate fi văzută și din perspectiva unei părți a punții și din perspectiva altei părți, cum s-a întâmplat și cu noi. Ba eram plasați în Est, ba eram plasați în Vest, dar fără să avem garanția de securitate ca atare. Acum am intrat, în sfârșit, în spatele acestei frontiere, deci este un pas extraordinar, din punct de vedere al statutului nostru geopolitic și strategic, și este normal să ne gândim la ce este, metaforic vorbind, dincolo de această frontieră. Din această perspectivă, poziția noastră este - repet - cât se poate de logică și de clară, așa cum și Germania, la un moment dat, a susținut foarte clar extinderea unor state din Europa Centrală, în anii '90, așa cum, mai departe, acele state au susținut extinderea către zona de Est a Europei... Iată, trebuie să privim și din această perspectivă, vorbind strict din interesul nostru național strategic. Pe de altă parte... și aici este discuția, evident, relațiile cu Rusia, nu trebuie

văzute ca un joc cu sumă zero. Această chestiune... Deci o posibilă extindere, într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, a NATO către Ucraina sau chiar către Georgia trebuie văzută în contextul actual al securității internaționale care nu mai lucrează în această paradigmă de joc cu sumă zero. Deci învingător, învins total... nu există așa ceva, în această lume.

M. R. Ungureanu: Lucrurile sunt foarte simple, de fapt. Avem nevoie ca și vecinii nostri să împărtășească valorile care ne unesc și ne reprezintă, ca membri ai Alianței. Este natural să gândești în felul acesta. Ce spunea domnul director Maior. Către această politică foarte simplă se face trimitere. Mutatis, mutandis... Ne puneam problema, la un moment dat, de ce Ungaria ar fi fost unul dintre avocații dedicați ai intrării României în Alianța Nord-Atlantică. Ungaria a fost unul dintre cei care au susținut intrarea României în NATO, reticențele Budapestei dispărând destul de repede în timp și datorită faptului că Budapesta funcționa după aceeași logică a înțelegerii Alianței: aveam nevoie de un vecin confortabil în imediata mea apropiere. 'Limesul' care astăzi separă Estul de Vest, în speță Alianța Nord-Atlantică de tot ceea ce se așează între noi și Urali, este un 'limes' pe care Alianța are datoria să îl treacă. Doi: Ucraina are o valoare geopolitică remarcabilă. Nimeni nu spune că Ucraina nu este sau nu poate fi un actor strategic important. Trei: este un stat al cărui avans, în scară democratică, este palpabil. Patru: este unul din statele care se bucură de o relație privilegiată cu majoritatea membrilor Uniunii Europene, care sunt și membre NATO. Nu este problema că începe să fie calculată contabilicește, ține de cantitate. Este o țară foarte mare, este o

țară foarte importantă, a cărei prezență în apropierea Alianței trebuie atent analizată.

B. Chirieac: Înaintea Summit-ului NATO există țări importante în Uniunea Europeană și în NATO - așa cum este, de exemplu, Germania - care nu insistă deloc să acorde statutul, foaia de parcurs, 'Membership Action Plan', pentru o țară ca Ucraina. Pe de altă parte, vă întreb: România, Ungaria și restul statelor europene au, indiferent de ce mai spunem noi la televizor sau în presă, aceeași civilizație. Când treci de frontiera de est a României, intri, practic, în alt spațiu. Așa s-au așezat lucrurile. Nu spun că lucrurile nu se modifică în timp, nu spun că, în câteva zeci de ani, lucrurile nu se vor echilibra, dar, în acest moment, iată care este, de exemplu, poziția Ucrainei față de România: Insula Serpilor și toată demonstrația absurdă pe care o face Kievul, acolo, sau distrugerea ecosistemului din Delta Dunării pentru un orgoliu, pentru a face un canal pe care nu o să circule nimeni.

M. R. Ungureanu: Domnule Chirieac, extinderea, spuneam, reprezintă o investiție. Este o investiție în progresul acelei țări. Eu cred că suntem cu toții de acord când spunem că, pentru o bună bucată de vreme, calitatea noastră de candidat la NATO și, în același timp și după, candidat la Uniunea Europeană, a însemnat una dintre rațiunile cele mai puternice ale progresului nostru social...

B. Chirieac: Absolut de acord.

M. R. Ungureanu: Politic, economic...

B. Chirieac: I-a dat o linie, nu doar în politica externă, în politica internă.

M. R. Ungureanu: O linie, un impuls, s-a coagulat clasa politică față de niște chestiuni...

B. Chiriac: Domnule Ungureanu, dar 70% din ucraineni nu vor în NATO, acum?

M. R. Ungureanu: Domnule Chiriac, să nu confundăm 'Membership Action Plan' cu calitatea de membru.

B. Chiriac: Nu le confundăm deloc.

M. R. Ungureanu: Este un lung proces de adaptare, de maturizare pe care noi ca vecini trebuie să-l suținem. Mie mi se pare că este o logică foarte clară, în chestiunea aceasta.

B. Chiriac: Domnule Maior.

G. C. Maior: Am argumentat, deja, destul de amplu, această chestiune. În privința a ceea ce spuneți, chestiunile de ordin bilateral și anumite poziționări ale Ucrainei, pe care le cunoaștem, nu vreau să le dezvolt, exact ce spunea și colegul meu: o țară care, odată ce parcurge un sistem - și foarte clar - de constrângeri, legat de apartenența la asemenea organizații, precum NATO sau Uniunea Europeană, este o țară care-și modelează fără îndoială pozițiile și atitudinile în consonanță cu principiile care stau la baza acestor organizații. Și aici vorbim iarăși de o gândire pe termen lung.

B. Chiriac: Îndrăznesc să mai pun pe masă un punct de vedere foarte egoist. România este acum, așa cum spuneți și dumneavoastră, amândoi, în partea cea bună a frontierei, în lumea occidentală. Acest lucru atrage un șuvoi de investiții străine în țara noastră, fiindcă e ultima limbă de pământ sigură pentru investitorul occidental de la care se poate pleca într-un spațiu

încă insuficient cunoscut: spațiul ex-sovietic. O admitere prea timpurie a Ucrainei în NATO nu va deplasa investițiile către această țară? Care, sigur, așa cum spuneți, din punct de vedere geostrategic, este importantă; că e importantă nu numai pentru Occident și pentru Rusia, cum foarte bine vedem.

G. C. Maior: Domnule Chirieac, noi vorbim despre calitatea de membru?

B. Chirieac: Nu.

G. C. Maior: Noi nu vorbim despre calitatea de membru.

B. Chirieac: Nu, vorbim despre 'Membership Action Plan'.

G. C. Maior: Care este un lung proces educativ.

B. Chirieac: Aici ați spus un cuvânt deosebit: 'lung'. Ați spus că este un 'lung proces educativ'. Cât de lung poate fi?

G. C. Maior: Poate fi foarte lung...

M. R. Ungureanu: Foarte lung.

G. C. Maior: Poate fi foarte intens.

B. Chirieac: Cam cât este Turcia, la Uniunea Europeană?

G. C. Maior: Acela e cel mai lung. Poate fi extrem de constrângător, așa cum am spus, din multe puncte de vedere, dar care totuși oferă un anumit orizont și asta este important. Că nu vorbim, așa cum spunea și colegul meu, de a oferi calitatea de membru, oferim o perspectivă.

B. Chirieac: Si credeți că, prin faptul că România sprijină atât de puternic...

G. C. Maior: Nu doar România.

B. Chirieac: ...acordarea foii de parcurs... Summit-ul e la București și de aceea spun de România. Credeți că va încălzi oarecum relațiile bilaterale cu Ucraina?

M. R. Ungureanu: Domnule Chirieac, în primul rând, eu cred că e nedrept să judecăm relațiile bilaterale după un indicator mecanic. Nu-mi dau seama dacă ele sunt calde sau reci. Ele sunt funcționale sau nefuncționale și probabil că ăștia sunt termenii extremi care pot califica relația bilaterală. Dar noi vorbim de nuanțe aici.

B. Chirieac: Văzând ce fac pe Insula Serpilor, cum ați caracteriza relația?

M. R. Ungureanu: Vreți să trecem în teritoriul chestiunilor bilaterale? Problema Serpului Continental o să fie rezolvată anul acesta, sper, când se încheie procesul la Haga. Eu sper, din tot sufletul, că argumentele noastre bine pregătite vor fi convingătoare, vor fi luate în seamă, și, în momentul acela, ni se va da dreptate. Chiar cred că avem dreptate. În ceea ce privește problema Deltei Dunării, îmi imaginez că nimeni nu mai pune astăzi, după ce și Comisia Europeană se află în spatele evidenței pe care am putut-o oferi, nimeni nu mai pune sub semnul întrebării faptul că acolo se petrece una dintre cele mai mari agresiuni industriale la adresa unui mediu unic în Europa. Bun! Aceste chestiuni însă se reglează pe cale bilaterală. Relația bilaterală însă la București va fi judecată în contextul Alianței Nord-Atlantice. Avem nevoie ca Ucraina să coleze, să se alătore, valorilor pe care Alianța Nord-Atlantică le distribuie între membrii săi și între partenerii pe

care îi are? Evident că da! Fiindcă asta ne va garanta o relație bilaterală bună, unde excese de genul celui care se produce în Delta Dunării...

B. Chirieac: Canalul Bîstroe, da.

M. R. Ungureanu: ...nu se vor mai întâmpla.

B. Chirieac: De la Ucraina, în mod natural, mergem la Rusia. Credeți că acest lucru - cum a spus domnul Ungureanu - va face mai funcțională relația României cu Rusia?

G. C. Maior: Răzvan...

M. R. Ungureanu: Relația cu Federația Rusă, relația politică și diplomatică, are nevoie de... în primul rând inteligență, în al doilea rând, tact, și, în al treilea rând, pragmatism. Relația cu Federația Rusă nu cred că ar trebui privită neapărat prin lentila istoricului. Mie cel puțin îmi este greu s-o văd așa. Prin instituțiile prin care am trecut, a privi numai din perspectivă istorică relația cu Federația Rusă înseamnă a anula, de facto, șansa unui dialog foarte bun cu Moscova. Inșă acest dialog are nevoie de adaptări, de întâlniri pe cât mai multe teritorii de interes comun. N-am să vorbesc aici de faptul că, în familiile noastre, parteneriatul, colaborarea, există.

B. Chirieac: Deci ceea ce spuneți este că serviciile de informații din România colaborează...?

M. R. Ungureanu: Comunică, comunică.

B. Chirieac: Comunică.

G. C. Maior: Mai ales pe chestiuni de absolut interes pentru ambele părți, cum ar fi problema terorismului internațional.

M. R. Ungureanu: Sigur că da! Sau a neproliferării...

G. C. Maior: Neproliferării...

M. R. Ungureanu: Pe de altă parte, în materie politică, trebuie un plan clar și precis din care să poți ști ce dorești de la această relație. Dacă este o relație decorativă sau dacă este o relație pe care o poți folosi în interesul național.

B. Chirieac: Summit-ul NATO de la București ar putea dinamiza funcționalitatea relațiilor dintre București și Moscova?

G. C. Maior: Sper că da.

B. Chirieac: Prin faptul că, deocamdată, președintele Putin și-a anunțat vizita la București? Dar să nu uităm că la Riga, la Summit-ul de acum doi ani, era anunțat și a contramandat cu o oră și jumătate înaintea începerii Summit-ului.

M. R. Ungureanu: Sigur că are importanță întâlnirea bilaterală între șefii de stat, fără discuție, dar acesta reprezintă unul dintre momentele importante ale unei relații bilaterale. Relația bilaterală nu trăiește doar prin întâlnirea dintre șefii de stat. Este subliniată în discuțiile...

B. Chirieac: Acolo se petrece o parafare, dacă vreți, a unor relații. Sigur că în spate se află zeci de experți, diplomați, ambasadori.

M. R. Ungureanu: Nu numai, înseamnă eforturi distribuite în timp, care trebuie privite în diacronie, nu pe frecvența strictă a întâlnirii bilaterale. Dacă noi raportăm totul la întâlnirea bilaterală între șefii de stat, facem o mare nedreptate interesului național, de fapt.

B. Chirieac: Fiindcă am vorbit de agenda Summit-ului NATO de la București, este un subiect extrem de important, zic eu, și pentru România:

prezența trupelor Alianței în Afganistan. Or, rezultă de aici că Statele Unite vor cere membrilor mai mulți militari în teatrul de operațiuni, inclusiv României. Credeți că România ar trebui să participe doar cu militari sau am putea suplini o parte a militarilor cu ceea ce faceți dumneavoastră, cu 'intelligence-ul' românesc?

G. C. Maior: Problema care se pune și la acest Summit, și care este foarte dezbătută la nivelul Alianței, este o abordare comprehensivă a problemei Afganistanului, din punct de vedere al unei strategii care să nu se rezume, să nu se reducă la elementul militar, pentru că, până la urmă, stabilitatea unei țări e dată de un context mult mai amplu: politic, economic, etc. Si tocmai acest lucru va fi discutat și din perspectiva Summit-ului de la București: implicarea NATO, din punct de vedere militar dar și din punct de vedere al unor operații, chiar în această zonă de care vorbeți dumneavoastră, de 'intelligence', dar și relaționarea unor actori în plan global cu NATO, posibila lor relaționare în a 'afganiza' situația din această țară, a o aduce în mâinile guvernului afgan, din punct de vedere al controlului de securitate, militar, dar și politic și economic. Este o chestiune extrem de interesantă și, din acest unghi, ceea ce spuneți dumneavoastră este pertinent. Deci avem, oricum, contribuții.

B. Chirieac: Nu putem să dăm mai puțini militari în Afganistan - și așa am avut pierderi și acum o săptămână, acolo - oferind, în schimb, Alianței, mai multă informație în zona Orientului Mijlociu, unde există conexiuni românești, și din România, unde există o comunitate bine cunoscută?

G. C. Maior: Trebuie să vedem aceste lucruri ca și compensându-se, într-un fel. Evident, avem o contribuție și am avut. Am fost chiar eu, de câteva ori, în Afganistan, și am văzut contextul de acolo și felul în care acești militari acționează, expunându-se unor riscuri importante. Dar pentru NATO, ca atare, chestiunea din Afganistan este extrem de importantă, în marcarea rolului global al NATO, din acest punct de vedere, și în abordarea acestor riscuri, amenințări asimetrice, iar un succes, acolo, este legat foarte tare de proiectarea NATO în viitor, și a credibilității sale, în sens global. Din acest punct de vedere, trebuie să gândim în termeni 'aliați' și noi, ca țară. Suntem membri ai acestei Alianțe, sunt niște costuri, sunt niște responsabilități și trebuie să învățăm ce înseamnă calitatea de aliat și cred că am demonstrat acest lucru. Deci așa ar trebui să punem problema.

M. R. Ungureanu: În primul rând, Summit-ul va fi important pentru că, dincolo de problema cantitativă a prezenței militare eficace, se pune problema redistribuirii forțelor militare, în cuprinsul teatrelor de operații din cadrul Afganistanului, pentru că sunt zone unde se poate trece la reconstrucția civilă și sunt zone în care prezența armată a rebelilor talibani este serioasă. Redistribuirea nu va implica discuții la nivelul Consiliului Nord-Atlantic, așa cum se întâmplă, de fapt, de câțiva ani încoace. În al doilea rând, Summit-ul este momentul în care se evaluează gradul de funcționalitate a parteneriatelor. Prezența Australiei, de exemplu, a unor contingente australiene în Afganistan, demonstrează că parteneriatul cu Australia, dincolo de rostul său global, de faptul că subliniază evoluția, ambiția globală a NATO, este mult diferit, în conținut, de un parteneriat care

se rezumă la schimbul de experiență între ofițeri de stat major, dintre un stat membru al NATO sau dintre Alianță și un terț. Prezența parteneriatelor și calitatea parteneriatelor va fi luată în discuție piesă cu piesă. Există opinia că parteneriatele trebuie să capete mult mai multă greutate în relația cu Alianța, iar partenerul să se califice pentru un dialog intensificat cu Alianța. Există și opinia potrivit căreia partenerii nu sunt altceva decât niște sateliți cu orbită incertă, care, în funcție de propriile interese, după logici pragmatice imediate, se apropie de Alianță, colaborează cu Alianța sau, dimpotrivă, când acel interes s-a dizolvat, se îndepărtează.

B. Chirieac: După Summit-ul de la Riga, de acum doi ani, anul trecut, Estonia a făcut obiectul unui atac cibernetic venit din Rusia, fapt care a provocat o reacție a NATO la nivel de experți. Aceasta este o amenințare nouă la adresa securității, considerată ca atare, de către experții NATO. Credeți că România ar trebui să se teamă, după acest Summit, de o chestiune similară, care nu a putut fi atribuită Rusiei, din partea hackerilor neoficiali care se află în spatele frontierei Rusiei?

G. C. Maior: Vedeți cât de mult a evoluat și s-a transformat Alianța, dacă ia în discuție astfel de amenințări? Dincolo de caracterul aparent inedit și greu de înțeles pentru opinia publică, a unei asemenea amenințări, adică plasarea sa pe o zonă virtuală, să spunem, în eter, undeva, ea este extrem de serioasă și, tocmai de aceea, la Summit-ul de la București, se va discuta și se va lua o decizie pentru elaborarea unui concept 'Cyber-defence NATO', întrucât un atac cibernetic sau o disrupție pe această zonă a comunicațiilor poate avea consecințe administrative și economice inimaginabile. Din acest

punct de vedere, mă bucur că încercăm să ne adaptăm și noi sistemul național la acest concept. Chiar recent, SRI a fost desemnat ca autoritate națională pe domeniul 'cyber-intelligence', care include și conceptul de apărare.

B. Chirieac: Vă mulțumesc mult pentru participarea la emisiune!"